

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łopusznie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę, w której zamieszkuje 9 129 osób.

Wójtem Gminy jest Pan Zdzisław Oleksiewicz.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie został utworzony na mocy Uchwały Nr XII/90 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 9 lipca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie”.

Ośrodek posiada własny REGON 290680760 i NIP 959-13-10-747.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie jest Pani Anna Lesiak.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXIX/179/2009 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 1 grudnia 2009 roku w sprawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie, zmieniony Uchwałą Nr XIII/81/2012 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 30 maja 2012 roku w sprawie zmiany Uchwały NR XXIX/179/2009 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 1 grudnia 2009 roku w sprawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie.

Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2009 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie z dnia 31 grudnia 2009 roku.

W Regulaminie jednostki należy uaktualnić § 4 ust. 2, tj. liczbę etatów na poszczególnych stanowiskach pracy.

Uchwałą Nr XVIII/95/2004 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 10 listopada 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Zarządzenie Nr 4/2011 Wójta Gminy Łopuszno z dnia 3 stycznia 2011 roku w sprawie określenia wartości jednej godziny usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki domowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie.

Upoważnienia Wójta Gminy Łopuszno z dnia 9 listopada 2006 roku, udzielonego Kierownikowi GOPS w Łopusznie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

Zarządzenia Nr 2/2010 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie z dnia 21 lipca 2010 roku w sprawie ustalenia kryteriów wysokości przyznawania pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Smolanko – koordynator kontroli - inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli Nr 50/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
2. Magdalenę Pracon – starszego inspektora w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 51/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli w GOPS w Łopusznie* pod pozycją Nr 1/2013.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 31 stycznia – 1 lutego 2013 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz

przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. *Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
2. *Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
4. *Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.*
5. *Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie mieści się w budynku przy ulicy Włoszczowskiej 3, 26-070 Łopuszno, tel. 41 391-42-82. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że Ośrodek zajmuje cztery pomieszczenia. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej, warunki lokalowe dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Banku Spółdzielczego w Łopusznie lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łopusznie ogółem zatrudnionych jest 15 pracowników, w tym 6 opiekunek domowych. Przedmiotem kontroli była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej. W kontrolowanym Ośrodku w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 6 pracowników, w tym: kierownik, 3 specjalistów pracy socjalnej oraz 2

pracowników socjalnych. (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = 9 129/5 = 1 826

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 826 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.

Zasiłki stałe.

Ze sprawozdania MPiPS- 03 za rok 2012 oraz z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie (Zał. Nr 2 – Materiały do kontroli – opis zadań) wynika, iż w 2012 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **72 osób**, w tym dla **57 osób samotnych** na łączną kwotę **267 863 zł**. Za **67 osób** Ośrodek opłacał składkę zdrowotną. W styczniu 2013 roku zasiłki stałe wypłacano dla **66 osób**.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

PS.ZS.8210.13.2012; PS.ZS.8210.56.2012; PS.ZS.8210.22.2013; PS.ZS.8210.117.2012;
PS.ZS.8210.10.2013; PS.ZS.8210.1.2012; PS.ZS.8210.78.2012; PS.ZS.8210.4.2013;
PS.ZS.8210.22.2012; PS.ZS.8210.90.2012; PS.ZS.8210.11.2013; PS.ZS.8210.7.2013;

PS.ZS.8210.66.2012; PS.ZS.8210.15.2012; PS.ZS.8210.21.2013; PS.ZS.8210.120.2012; PS.ZS.8210.52.2012; PS.ZS.8210.121.2012.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do ośrodka, nie wszystkie kopie orzeczeń o niepełnosprawności potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje te zmienione zostały z urzędu, klient pismem powiadamiany zostawał o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zmiany decyzji przyznającej zasiłek stały, w związku ze zmianą kryteriów dochodowych od dnia 1 października 2012 roku.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy klientom w większości odbierali osobiście, potwierdzając ten fakt datą i podpisem.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z Informacją przekazaną przez Kierownika GOPS w Łopusznie (Zał. Nr 2 – Materiały do kontroli – opis zadań) oraz danymi w sprawozdaniu MPiPS-03 w 2012 r. Ośrodek przyznał zasiłki okresowe 99 osobom, w tym z powodu bezrobocia – 64 i długotrwałej choroby - 30. Kwoty zasiłków pokrywane były z dotacji celowej, a ich koszt wyniósł 100 800 zł. W styczniu 2013 r. udzielono 13 świadczeń. Zasiłki były wypłacane najczęściej przez okres dwóch lub trzech miesięcy. Wysokość zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje administracyjne:

PS.ZO.8211.129.2012; PS.ZO.8211.126.2012; PS.ZO.8211.7.2013; PS.ZO.8211.119.2012; PS.ZO.8211.4.2012; PS.ZO.8211.1.2013 (zasiłek w formie rzeczowej z powodu bezrobocia); PS.ZO.8211.127.2012; PS.ZO.8211.136.2012; PS.ZO.8211.76.2012; PS.ZO.8211.92.2012; PS.ZO.8211.11.2012; PS.ZO.8211.9.2013.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach ponadto znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, nakazy płatnicze. Brak było natomiast zaświadczeń o wysokości zasiłków rodzinnych lub kart wypłaty świadczeń, wysokość uzyskiwanych dochodów z tego źródła wynikała jedynie z treści wywiadu środowiskowego.

Pomoc przyznano w oparciu o aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. W podstawie prawnej kilku decyzji brak było upoważnienia Wójta Gminy do wydawania przez Kierownika Ośrodka decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. W decyzjach, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej decyzji art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, nie informowano o tym jednak w uzasadnieniu czy postanowieniu decyzji.

W decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS w Łopusznie oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynika, iż w 2012 roku pomocy w ramach Programu wieloletniego udzielono ogółem dla **522 osób**. Ogólny koszt Programu wyniósł **124 424 zł**, w tym dotacja celowa **88 552 zł** oraz środki własne gminy **35 872 zł**. Pomocy w formie posiłku udzielono ogółem dla **446 osób**, w tym dla **71 dzieci** do 7 roku życia, **385 uczniów** do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz **1 osoby dorosłej**. W 2012 roku zasiłku celowego w ramach Programu udzielono **105 osobom** na łączną kwotę **5 240 zł**.

Wykaz placówek oświatowych z terenu Gminy Łopuszno, w których prowadzone jest dożywianie w 2013 roku:

Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Liczba dzieci	Koszt posiłku
Szkoła Podstawowa w Łopusznie	Jedno danie gorące	66	1,50 zł
Gimnazjum Nr 2 w Łopusznie	Jedno danie gorące	59	1,50 zł
Zespół Szkół w Gnieździskach	Jedno danie gorące	15	1,80 zł
Szkoła Podstawowa w Dobrzeszowie	Jedno danie gorące	47	2,00 zł
Szkoła w Grabownicy (Filia)	Mleko, bułka, kanapka	8	2,40 zł
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Łopusznie	Jedno danie gorące	38	2,00 zł
	RAZEM	233	

Z danych przekazanych przez Kierownika wynika, iż Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie opłaca za dożywianie 28 dzieci, uczęszczających do szkół poza terenem gminy.

Negatywnym jest fakt, iż w jednej szkole na terenie gminy Łopuszno dzieci nie otrzymują gorącego posiłku, co niezgodne jest z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, iż dożywianie w tej placówce prowadzone jest w formie mleka, bułki, kanapki z uwagi na brak w niej zaplecza kuchennego, natomiast koszty zorganizowania dowozu gorącego posiłku dla 8 dzieci byłyby bardzo wysokie. Z oświadczenia Kierownika jednostki wynika również, iż dzieci te zapewniony mają gorący posiłek w swoim środowisku rodzinnym. (Zał. Nr 3 –oświadczenie Kierownika GOPS w sprawie dożywiania).

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej pomocy w formie **zasilków celowych** w ramach realizacji wieloletniego

programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS.ZC.8224.30.2012; PS.ZC.8224.38.2012; PS.ZC.8224.35.2012; PS.ZC.8224.21.2012;
PS.ZC.8224.39.2012; PS.ZC.8224.14.2012; PS.ZC.8224.1.2012; PS.ZC.8224.23.2012;
PS.ZC.8224.27.2012; PS.ZC.8224.26.1012

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.D.8226.94.2013; PS.D.8226.21.2013; PS.D.8226.116.2013; PS.D.8226.73.2013;
PS.D.8226.66.2013; PS.D.8225.72.2012; PS.D.8226.50.2013; PS.D.8225.36.2012;
PS.D.8226.13.2013; PS.D.8225.126.2012; PS.D.8226.28.2013.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja – aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno – bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. W niektórych przypadkach odnotowano brak zaświadczeń o wysokości zasiłków rodzinnych lub kart wypłaty świadczeń, wysokość uzyskiwanych dochodów z tego źródła wynikała jedynie z treści wywiadu środowiskowego.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustaw: o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zasiłki celowe udzielane są w oparciu o Zarządzenie Nr 2/2010 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie z dnia 21 lipca 2010 roku w sprawie ustalenia kryteriów wysokości przyznawania pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zespół kontrolny odnotował, iż w podstawie prawnej decyzji brak było upoważnienia Wójta Gminy do wydawania przez Kierownika Ośrodka decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

Do zasadności i celowości przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad 3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W roku 2012 usługi świadczone były u 29 osób przez 7 opiekunek zatrudnionych na umowę o pracę, w 2013 r. do dnia kontroli usługami objęto 23 osoby. W dniu kontroli zatrudnionych na umowę o pracę było 6 opiekunek.

Zasady przyznawania usług i pobierania odpłatności reguluje *Uchwała Nr XVIII/95/2004 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 10 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobrania.* Zgodnie z *Zarządzeniem Nr 4/2011 Wójta Gminy Łopuszno z dnia 3 stycznia 2011 r. w sprawie określenia wartości jednej godziny usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki domowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie* wartość 1 godziny usług wynosi 14 zł.

Sprawdzono losowo wybrane akta o numerach decyzji:

PS.OP.8225.1.2013, PS.OP.8225.19.2013, PS.OP.8225.7.2013, PS.OP.8225.2.2013, PS.OP.8225.3.2013, PS.OP.8225.12.2013; PS.OP.8225.26.2012; PS.OP.8225.15.2013; PS.OP.8225.17.2013; PS.OP.8225.32.2012; PS.OP.8225.11.2013.

Na podstawie analizy skontrolowanych dokumentów nie stwierdzono nieprawidłowości. W aktach znajdowały się wnioski o udzielenie pomocy, wywiady środowiskowe, dokumenty potwierdzające sytuację dochodową i zdrowotną klienta, decyzje administracyjne, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskie.

Opiekunki świadczące pracę posiadają karty pracy, które podpisują klienci, zestawienia miesięczne opiekunek domowych sprawdza oraz podpisuje pracownik socjalny.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadań związanych ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej).

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. Na dzień kontroli w domach

pomocy społecznej przebywa 4 mieszkańców, za których gmina 2012 roku poniosła odpłatność w wysokości 115 172 zł.. W 2012 r. skierowano 1 osobę, która aktualnie oczekuje na miejsce w DPS.

Ad 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w 2012 r. została prowadzona na rzecz 271 rodzin, polegała ona między innymi na:

- pomocy przy pisaniu: podań, CV, pozwów o alimenty, rozwód, ubezwłasnowolnienie, umorzenie długu,
- kierowaniu wniosków na komisje lekarskie,
- kierowaniu wniosków o podjęcie leczenia odwykowego do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- uczestniczeniu w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych,
- dystrybucji żywności dla najuboższych w ramach programu PEAD 2012,
- organizowaniu i dystrybucji odzieży dla potrzebujących,
- kierowaniu klientów do Centrum Integracji Społecznej,
- wizytach z klientami w poradniach specjalistycznych, na komisji lekarskiej w ZUS i PZdsOoN,
- informowaniu klientów o możliwościach podniesienia lub zdobywaniu nowych kwalifikacji zawodowych,
- pomocy w poszukiwaniu ofert pracy np. przez Internet,
- współpracy z asystentem rodziny, nauczycielami, pedagogami szkolnymi, policją, kuratorami, terapeutą uzależnień.

W kontrolowanym okresie Ośrodek podpisał 29 kontraktów socjalnych z pomocy społecznej głównie z osobami bezrobotnymi w celu poprawy sytuacji materialnej oraz zwiększenia ich aktywności zawodowej, m.in. poprzez udział w pracach społecznie użytecznych. Kontrakty dotyczyły również aktywnego poszukiwania pracy wśród lokalnych przedsiębiorców, zobowiązania do zarejestrowania się w PUP, zobowiązania do złożenia

pozwu o ustalenie alimentów na dzieci. Kontrakty sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Ad 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadanie to wpisane zostało do statutu jednostki. Zmian w Statucie dokonano Uchwałą Nr XIII/81/2012 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 30 maja 2012 roku .

W kontrolowanym Ośrodku na dzień kontroli zatrudniony był asystent rodziny, który zajmuje się sprawami 10 rodzin.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego, posiłku, usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, nakazy płatnicze, zaświadczenia o wysokości gospodarstwa rolnego. W większości przypadków odnotowano brak zaświadczeń o wysokości zasiłków rodzinnych lub kart wypłaty świadczeń, wysokość uzyskiwanych dochodów z tego źródła wynikała jedynie z treści wywiadu środowiskowego. W dokumentach stałych zasiłkobiorców nie wszystkie kopie orzeczeń o niepełnosprawności potwierdzane były „za zgodność z oryginałem”.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych. W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kierownik GOPS posiada odpowiednie wykształcenie na zajmowanym stanowisku. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 826 mieszkańców.

Warunki lokalowe dają klientom możliwości przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność

W Regulaminie jednostki należy uaktualnić § 4 ust. 2, tj. liczbę etatów na poszczególnych stanowiskach pracy.

W decyzjach, wydawanych na zasiłki okresowe, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej decyzji art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, nie informowano o tym jednak w uzasadnieniu czy postanowieniu decyzji. W części decyzji administracyjnych, wydawanych na wsparcie w formie zasiłków okresowych oraz z Programu dożywiania w podstawie prawnej odnotowano brak przywołania upoważnienia Wójta Gminy do wydawania przez Kierownika Ośrodka decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

Negatywnym jest fakt, iż w jednej szkole na terenie gminy Łopuszno dzieci nie otrzymują gorącego posiłku, co niezgodne jest z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, iż dożywianie w tej placówce prowadzone jest w formie mleka, bułki, kanapki z uwagi na brak w niej zaplecza kuchennego, natomiast koszty zorganizowania dowozu gorącego posiłku dla 8 dzieci byłyby bardzo wysokie. Z oświadczenia Kierownika jednostki wynika również, iż dzieci te zapewniony mają gorący posiłek w swoim środowisku rodzinnym.

Kontrolowana jednostka wykorzystuje kontrakt socjalny poza projektem systemowym PO KL jako instrument pracy socjalnej.

Na dzień kontroli Ośrodek zatrudniał asystenta rodziny, który pod swoją opieką ma 10 rodzin.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia

zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Wykaz załączników:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Materiały do kontroli – opis zadań.
3. Oświadczenie Kierownika GOPS w sprawie dożywiania.

Protokół sporządzono 26 lutego 2013 r., podpisano 1 marca 2013 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Anna Lesiak – Kierownik OPS